

Lidt eller meget frikadelle

Er folk fra Hirtshals mere danske end dem fra Tisvildeleje? Og hvad vil det overhovedet sige at være dansk? Fotograf Charlotte Haslund-Christensen har i årtier rejst og oplevet fremmede kulturer; nu er turen kommet til de indfødte i Danmark.

Af Henriette Skov Andersen

Flagstang, kolonihavehus og Dronningen. Nej, Charlotte Haslund-Christensen vil høre andre ting end de sædvanlige. I april startede hun sin bil og tog på Danmarks-ekspedition. Hun vil et lag dybere og se på værdier og holdninger omkring danskhed. For er vi enige om, hvad det vil sige at være dansk?

- Jeg tror ikke, at begrebet er ens for alle. Jeg er sikker på, at nogle mennesker fra fx Hirtshals kan føle større fællesskab med fiskere fra Qaanaaq i Grønland end med nogle fra København. Alligevel bliver vi ved med at snakke om danskhed som noget, vi alle deler.

Frem med nysgerrigheden

Charlotte Haslund-Christensen har indtil videre besøgt omkring 30 byer rundt i hele landet lige fra Svendborg i syd, til Skagen i nord og København i Øst.

- Jeg er ikke interesseret i at drage videnskabelige konklusioner. Jeg er kunstner og min opgave er at stille spørgsmålstejn. Jeg kan ikke forstå, hvorfor vi har brug for det her billede af de andre for at kunne spejle os selv. Charlotte Haslund-Christensen opsøger samlingspunkter som fx den lokale kro eller missionshuset og finder på den måde frem til indfødte.

Konceptet er at rejse på samme måde, som var hun turist i et fremmed land. Det betyder blandt andet, at hun er iført ekspeditionsudstyr med knickers, safarihat og med et Rolei Flex-kamera om halsen.

- Vi opfører os anderledes, når vi er udenlands, bruger nysgerrigheden på en særlig måde. Mit udstyr skal også illustrere den relation, der var mellem de indfødte og de opdagelsesrejsende i gamle dage.

Fordelen på denne ekspedition er, at Charlotte Haslund-Christensen kender den kulturelle

kodeks i Danmark og taler sproget. En nødvendighed for netop at nå laget dybere og opnå en fortrolighed.

- Min rolle er at lytte, lytte og lytte. Jeg vil ikke styre dem i nogen retning, men stille spørgsmålstejn til det, de snakker med hinanden om over kaffen.

Sådan er de andre

Når Charlotte Haslund-Christensen interviewer danskerne, spørger hun blandt andet, hvordan folk i nabobyen er.

- Det er lettere at sætte ord på de andre er end en selv. Og ved at fortælle, hvordan andre er, fortæller man jo også noget om sig selv; man definerer sig selv ved at bruge andre som målestok.

Det er blevet klart for Charlotte Haslund-Christensen, at vi alle går rundt med stereotype forestillinger om hinanden. Nogen mener, at andre er mere pæredanske end dem selv og omvendt. Hun har også mødt sine egne fordomme på ekspeditionen.

- Jeg troede, at Jylland ville være svært for mig. At det kunne blive en udfordring at komme tæt på folk. Det var det så slet ikke.

En typisk dansker

Danmarks-ekspeditionen er ikke færdig endnu. Om et par uger banker Charlotte Haslund-Christensen igen på døren til et hus eller en lejlighed et sted i Danmark. Indtil videre har hun samlet et album med fotografier af danskere - lige fra familien i Hirtshals til kæresteparret i Roskilde.

- Jeg har bevidst taget familieportrætter for at anonymisere den enkelte person. Det var sådan, man gjorde i gamle dage - fx når mongolerne eller pygmæerne blev stillet op på række og fotograferet af den hvide

opdagelsesrejsende. Og det sjove er jo at gætte på, hvor dem på mine billeder bor i Danmark. Det er ikke lige til, og fortæller det geografiske egentlig også noget om danskhed, spørger Charlotte Haslund-Christensen retorisk; måske med den underliggende pointe, at danskhed ikke handler om etnisk tilhørsforhold, men om værdier og holdninger.

FAKTA Charlotte Haslund-Christensen (f. 1963) er fotograf og medlem af Danske Kvindelige Æventyrere. Hun er barnebarn af 1930ernes store opdagelsesrejsende Henning Haslund-Christensen. Udstillingen ”De Indfødte” med fotografier fra Danmarks-ekspeditionen kan ses i Nikolaj Kirke i 2008.

Hvorfor en Danmarks-ekspedition?

Charlotte Haslund-Christensen er foruroliget over, at vi i Danmark går op i ’os og de andre’; at vi konsekvent bruger stereotyper og taler om danskhed. Udgangspunktet for ekspeditionen er derfor at rejse rundt med nysgerrigheden som adgangsbillet til Hr. og Fru Danmarks dagligstue. Hvad mener og tænker de om det at være dansker? Og hvordan ser danskheden ud? Som en del af ekspeditionen beder hun derfor også familierne om at stille op til fotografering, hvor hun tager to billeder af dem; et forfra og et bagfra.